

nt

naš tednik

LETO XXXV.—Številka 35 1. septembra 1983 cena 5.— šil. (7 din)
Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

New Swing quartet
na prazniku NT
stran 3

Slavnost
ob 70-letnici
župnika Lovra Kaslja
stran 4

DSG Sele
premagale v derbiju
Železno Kaplo
stran 8

SAK v Mostiču dose-
gel važno točko
stran 8

Ob 35-letnici izhajanja vabi Naš tednik
na javno diskusijo

Kako naprej v manjšinski politiki

v torek, 13. septembra 1983, ob 19.30 uri
v Slomškovem domu v Celovcu, 10. Oktober-Str. 25.

SODELUJEJO: zastopnik zveznega kanclerja dr. F. Sinowatza
državni poslanec univ. prof. dr. F. Ermacora (ÖVP)
državni sekretar dr. M. Ferrari-Brunnenfeld (FPÖ)
predsednik NSKS dr. Matevž Grilc
predsednik ZSO dipl. inž. F. Wieser
predsednik KEL Karel Smolle

Avstrija se pripravlja na papežev obisk!

Na Dunaju pričakujejo milijon ljudi

UVODNIK

Pred vrati je novo šolsko leto, ki bo za otroke, za nekatere nadaljevanje, za druge pa začetek šolske izobrazbe. Predvsem začetnikom, oz. staršem, ki bodo prvič peljali svoje otroke v šolo, so namenjene te vrstice.

Z začetkom šolskega pouka se začne važna prelomnica v življenju človeka. Prav gotovo se otrok, ko vstopi v šolo, še ne zaveda, zakaj šola, zakaj pouk. Starši pa, ki so odgovorni in dolžni za čim boljše izobrazbo svojih

**Prijavite otroke k
dvojezičnemu
pouku**

otrok, dobro vedo, zakaj obiskujejo otroci šolo. Ali si ne želimo vsi, da bi naši otroci nekoč imeli boljše, lepše življenje, kot ga imamo (ali kot smo ga imeli) mi? Lagali bi, če bi trdili kaj drugega. Ali nismo vsi veseli, da so končno minuli časi, ko so mogli obiskovati šole le otroci premožnih staršev? Danes imajo to možnost in dolžnost vsi otroci, neglede kateremu socialnemu sloju pripadajo. Imajo pa možnost in dolžnost tudi vsi starši, da nudijo svojim otrokom čim boljše izobrazbo, ki je odskočna deska v boljši poklic. Boljša izobrazba je tudi znanje jezikov. Znanje drugega jezika pomeni istočasno dostop in pristop do drugega naroda, in ne le to. Znanje jezika drugega naroda so odprta vrata v nov svet. Pri nas na Koroškem pa pomeni znanje jezika naroda-soseda še mnogo več. Mislim, da ne pretiram, ko trdim, da je obvladanje in spoštovanje jezika svojega soseda predpogoj za medsebojno razumevanje, spoštovanje, za skupno pot. Številni strokovnjaki so se že razpisali, raziskavanja dokazujejo in zlasti praksa dokazuje, da se otrok igraje lahko nauči več jezikov. Vse, kar trdijo drugi, je sleparjenje in je nepravilno.

Starši so odgovorni za svoje otroke, in starši so tisti, ki svojim otrokom lahko posladkajo ali pogrenijo življenje, posebno življenje, ki se začne ob vstopu v poklic. Prijave za dvojezični pouk na Koroškem so v preteklem šolskem letu narasle, ker je vedno več ljudi spoznalo, da je obvladanje slovenskega jezika dodatno k nemškemu velika prednost. Vedno več otrok staršev, ki obvladajo le nemščino, se uči drugega deželne jezika. Na žalost pa imamo tudi druge

Ob priliki katoliškega shoda bo papež Janez Pavel II. počastil Avstrijo s svojim obiskom. Medtem ko je predvsem socialistična mladina spustila v zadnjem času vik in krik in pripravlja alternativno prireditev k papeževemu obisku (prej „Anti-Papst-Fest“), so socialistična in druge stranke ostro obsodile protipapeško gonjo. Dunajski župan Gratz v svojem pismu, naslovljenem na kardinala Königa: „Vesel in zadovoljen sem, da ste izvolili glavno mesto Dunaj za veleprireditev. Upam, da bo katoliški shod poln uspeh in da bo istočasno izrazita manifestacija za dobro voljo in dobro sodelovanje med katoliško cerkvijo in našo državo.“

Papežev obisk bo avstrijsko državo stal približno 60 milijonov šilingov. Po drugi strani pa bodo številni obiskovalci, ki se bodo

morali na Dunaju preživljati, državi večino izdatkov spet povrnili. Poleg tega bodo tudi prodajali papeški kovanec v vrednosti 500 šilingov. Ker bo Dunaj te dni tudi v ospredju svetovne javnosti, je papeški obisk tudi izrazita propaganda za glavno mesto in avstrijsko državo nasploh.

Papež bo prispel na Dunaj v soboto, 10. septembra. Že dan poprej pa se začne katoliški shod, ki ima letos geslo: „Zbranost in spreobrnitev“. Ljudje se morajo za katoliški shod predvsem duševno pripraviti. Katoliški shod ne sme biti gledanje papeža, temveč duševna globitev. Vera in molitev morata stati v ospredju. Kristjani se morajo spreobrniti in najti pot h Kristusu, kajti ne sme se uresničiti Gandhijev stavek: „Evropski kristjani so kot kamenje, ki leži že dva-

Predsednik NSKS, dr. Matevž Grilc je čestital župniku Lovru Kaslju ob njegovih 70-letnici. (Več o slavnosti v Tinjah na strani 3)

primere, ko otroci družin, ki doma govorijo slovensko, dvojezičnega pouka ne obiskujejo. Otroci takih staršev zastajajo za izobrazbo otrok, ki obiskujejo dvojezičen pouk. In to ne po lastni krivdi.

Ker sem prepričan, da nihče od staršev neče prikrajšati svojega otroka in da mu želi le vse najboljše, polagam vsem na srce, da svoje otroke prijavijo k dvojezičnemu pouku. Prijave so možne še deset dni po začetku šolskega leta. Dragi starši, če boste vaše otroke prijavili k dvojezičnemu pouku, potem ste storili prav in vaši otroci vam bodo za to hvaležni!

tisoč let v krstni vodi, voda jih je pa kljub temu le od zunaj nekoliko namočila,“ tako vidni predstavniki katoliške cerkve.

V soboto, ob 15. uri pa se začnejo Evropske večernice skupno s sv. očetom. Papeža bo pozdravil avstrijski kardinal König, govorili pa bodo tudi kardinal Lustiger iz Pariza, kardinal Mocharsky iz Krakova in kardinal Kuharić iz Zagreba.

Istega dne se bo sv. oče srečal z mladino. Srečanje bo pod geslom „Jezus Kristus — naša pot“ Mladinska štafeta bo na katoliški

shod prinesla luč iz vseh večjih evropskih mest. Ta luč naj bi bila simbol sprave med narodi. Mladina se bo srečala s sv. očetom v molitvi, razgovoru in petju. Tudi slovenska katoliška mladina bo sooblikovala srečanje z mladino z govornim nastopom, z oblikovanjem križa iz rož sredi stadiona ipd. Papeža bo pozdravil mladinski škof dr. Egon Kapellari.

Vrh papeževga obiska in katoliškega shoda bo prav gotovo slavnostno bogoslužje v parku ob Donavi v nedeljo, 11. septembra. Odgovorni pričakujejo približno milijon ljudi iz vseh avstrijskih škofij in tudi iz sosednih držav.

Pri tej papeževi maši sodelujejo tudi naši skupni cerkveni zbori. Z naše strani bo sodelovalo približno 150 pevk in pevcev, celoten zbor pa se bo sestavil iz 2500 ljudi. Tudi pri priprošnjah in predprogramu so uvrščene slovenske točke.

Sv. oče bo predvidoma obiskal v hiši usmiljenja težko obolele in pohabljenega ljudi. Zvečer sprejme papež diplomatski zbor in se sreča

tudi z državnim predsednikom dr. Kirchschrägerjem. Ob tej priložnosti bo papež naslovil na vso javno-politično avstrijsko zastopstvo poseben nagovor.

Sv. oče se bo srečal z umetniki, znanstveniki, časnikarji, sezonskimi in tujskimi delavci ter s poljskimi rojaki, ki živijo v Avstriji.

V torek pa bo papež maševal v Mariazellu. Sodelujejo tudi slovenski zbori in slovenski duhovniki. S sv. očetom bo somaševal tudi slovenski duhovnik dr. Kajžnik.

Namen tega katoliškega shoda je, da bi se ne zadovoljili zgolj s trenutnim navdušenjem, temveč, da bi zrasli trajnejši sadovi poglobljenega verskega življenja v avstrijski družbi in sploh v osrčju Evrope.

Najboljše pa izrazi namen katoliškega shoda začetek molitve, ki je prav tej prireditvi posvečena:

*Gospod, daj da bom orodje za mir,
da bom ljubil, kjer je sovraštvo;
da bom odpuščal, kjer žalijo;
da povežem, kjer je prepri;
da povem resnico, kjer se motijo...*

KHD zastopa Koroško!?

Naslednji teden, v četrtek, 8. septembra, bo na avstrijski televiziji Klub 2 diskusija o manjšinski problematiki na Koroškem in o filmu „Vas ob meji“. Kluba 2 se po vsej verjetnosti koroške deželne stranke ne bodo udeležile, sodeloval pa bo predsednik KHD Josef Feldner.

Z začudenjem ugotavljamo, da stranke, ki so zastopane v koroškem deželnem zboru in so soglasno nastopale proti oddajanju filma „Vas ob meji“, nočejo argumentirati svojega stališča pred avstrijsko javnostjo. Dobro bi bilo, če bi bil to znak, da so stranke spoznale svojo napako. Lahko pa je tudi, da odgovorni radi prepuščajo drugi sili možnost zastopanja Koroške. Zgleda, da se koroške stranke bojujejo, da bi propadle z argumentacijo in ne mogle več prodreti s trditvijo, da se vsebina filma ne ujema z zgodovinskimi dogodki in da film škoduje Koroški. Žalostno je, da se politične stranke še naprej pustijo zastopati od KHD, ki jim je že

svojčas očitno diktiral tristrankarski pakt, ki je omogočal sprejetje zakona o narodnih skupinah, proti volji slovenske narodne skupnosti.

Prisotnost predsednika KHD pri Klubu 2 je komentiral dunajski časopis Arbeiterzeitung sledeče: „Doslje je bila za ORF dobra vaja, da ni dopuščal, da bi nastopale na televiziji politične skupine pod nekim določenim nivojem. Dejansko ne moremo pričakovati, da bi neke desnoekstremne skupine lahko v javnosti zase propagirale.“

Kar se je zdaj zgodilo, je lahko sumljiva kapitulacija. Koroški Heimatsdienst bi očitno pri pritožbeni komisiji ne imel nobenih možnosti, saj je svoboda umetnosti po zakonu zaščitena. S to pogodbo, ki jo je ‚podpisal‘ ORF, se je ORF, ki je imel tokrat izjemoma prav, s silo potisnil v krivico.“

Osrednji organizaciji do danes nista prejeli vabila. Dokončni sestav Kluba 2 bo po vsej verjetnosti objavljen šele naslednji četrtek.

Z AVTOBUSOM NA PRAZNIK NT

ZBIRALIŠČA:

- 11.00 Žvabek — avtobusna postaja
- 11.10 Pliberk — avtobusna postaja
- 11.15 Šmihel — avtobusna postaja
- 11.25 Globasnica — avtobusna postaja
- 11.45 Št. Lipš — avtobusna postaja
- 12.00 Dobrla vas — avtobusna postaja
- 12.15 Škocijan — avtobusna postaja
- 12.30 Tinje — avtobusna postaja
- 13.00 Celovec — avtobusna postaja

Prosimo vse, ki bi se želeli peljati z avtobusom na praznik Našega tednika, da nam sporočite po telefonu (štev. 04222/51 25 28-21), kje in koliko oseb bo pristopilo. Stroške, ki bodo znašali med 50.— in 70.— šil. nosijo udeleženci sami.

TEDNIKOV KOMENTAR

Piše:

Richard Grilc

Možnosti, da bi pri razgovorih o razorožitvi v Ženevi, med Sovjetsko zvezo in ZDA le prišlo do nekaterih rezultatov, so se v zadnjem času nekoliko poboljšale. Sovjetska zveza je namreč predlagala, da bi uničila atomske rakete SS20, ki jih je hotela poprej postaviti v vzhodno evropskih državah. Kot protukrepe pričakuje Sovjetska zveza od ZDA, da bi le-te ne postavile

za nobenega ni zaščit. Atomске bombe bi človeštvo tisočkrat ubile, nekateri „blaženi“ bi sicer preživeli, na vsak način pa bi bili pohabljeni. Dolgo bi sicer ne mogli več živeti, ker bi se na zemlji po atomski vojni znižala temperatura za 40 stopinj, tako ruski raziskovalci, medtem ko Američani pravijo, da bi se zemeljska temperatura znižala le za približno 7 stopinj: „Človešt-

Velesili se pogovarjata o razorožitvi

v jeseni, kot je predvideno, v NATO-državah svojih atomskih raket.

Reagan in njegov kabinet ter zahodnoevropski politiki so pozdravili predlog Sovjetske zveze, a ga le previdno komentirali. Iz tega je jasno razvidno, da vlada med obema velesilama izrazito nezaupanje. Navadno se „dobri predlogi“ potisneje pod mizo z argumentom: „To je le propaganda“.

Izrazito nezaupanje je torej ovira, ki jo je treba podreti. Nekdo bo moral tvegati in ponuditi roko, sicer ne more priti pri razgovorih do vidnih rezultatov.

Sovjetska zveza hoče pri razgovorih v Ženevi tudi govoriti o razorožitvi zahodnoevropskih „atomskih“ držav, ker bi bile te, tako Sovjetska zveza, v primeru vojne, zaveznik ZDA. ZDA pa hoče le govoriti o razorožitvi obeh velesil.

Pred kratkim so strokovnjaki ugotovili, in to že najmanj stiči, da v primeru atomske vojne

vo“ bi torej doživelo novo ledeno dobo.

Kljub vsem tem groznim dejstvom „svetovna inteligenca“ še vedno premišljuje, kako bi lahko neka velesila dobila atomsko vojno. ZDA se trenutno tudi že „pripravljajo“ na atomsko vojno v vesolju. Sateliti bi se bojevali proti satelitom druge države. Prava „vojna zvezd“, kot to mnogokrat vidimo v utopičnih filmih.

Obe velesili iščeta in razvijata nove morilske instrumente. Porabijo pa tudi milijarde dolarjev. Le delček bi zadostoval, da bi nasitili lačne tretjega sveta. Mirovno gibanje zahodnje Evrope pripravlja za jesen primerne akcije proti postavitvi ameriških atomskih raket. Večina mladinskih organizacij bo akcije mirovnega gibanja podprla. Pričakuje nas torej vroča jesen.

Na zeleni mizi torej odločajo izvoljeni politiki — zastopniki ljudstva — o usodi svojih volilcev. „Študirani“ geniji pa umetno „producirajo usodo.“

Občinska seja v Bilčovsu

Na občinski seji v Bilčovsu je bilo v sredo, 17. avgusta najbolj pereče vprašanje dnevnega reda razprava o oskrbi z vodo. Trenutno porabi vas Bilčovs 201 kubičnih metrov vode, vrelec pa daje le 109 m³. Občina je zaradi tega kupila od Jakopitscha dodaten vrelec, ki zagotavlja tudi v bodoče, to se pravi tudi novim gospodinjstvom, dovolj vode. Računajo celo, da bo preostalo še okoli 100 m³ vode za nadaljnjo porabo. Važna točka razprave je bila tudi vodna pravica, ki jo ima Safran Franc, pd. Pomoč za svojo žago in mlin. Občinski odborniki so soglasno sklenili, da odkupijo Safranu vodno pravico za vsoto 100.000 šil., čeprav ostane še vedno odprto vprašanje, ali so s

to vsoto dejansko poravnani stroški, ki jih bo Safran sicer imel za alternativo energijo, to se pravi npr. za električni tok.

Odprto je še zmeraj vprašanje oskrbe z vodo v Velinji vasi, kjer imajo sicer lastni vrelec, ki po predpisih zdravstvenega urada ne ustreza normam pitne vode.

Nadaljnje točke občinske seje so bile še nakup traktorja za odstranjevanje snega in podobno, poročilo o storjenih in predvidenih izgradnjah občinskih poti ter potrditev zaupnikov, ki sestavljajo listo za porotnike. Govora je bilo še o predelavi stare ljudske šole, za kar je namenjenih 200.000 šil. Predvidena je garaža za požarno brambo, občinska garaža za raznovrstno

orodje, v zgornjem nadstropju pa bodo na razpolago prostori kulturnim društvom, prostor dobi na razpolago tudi domača umetnica Majna Schellander.

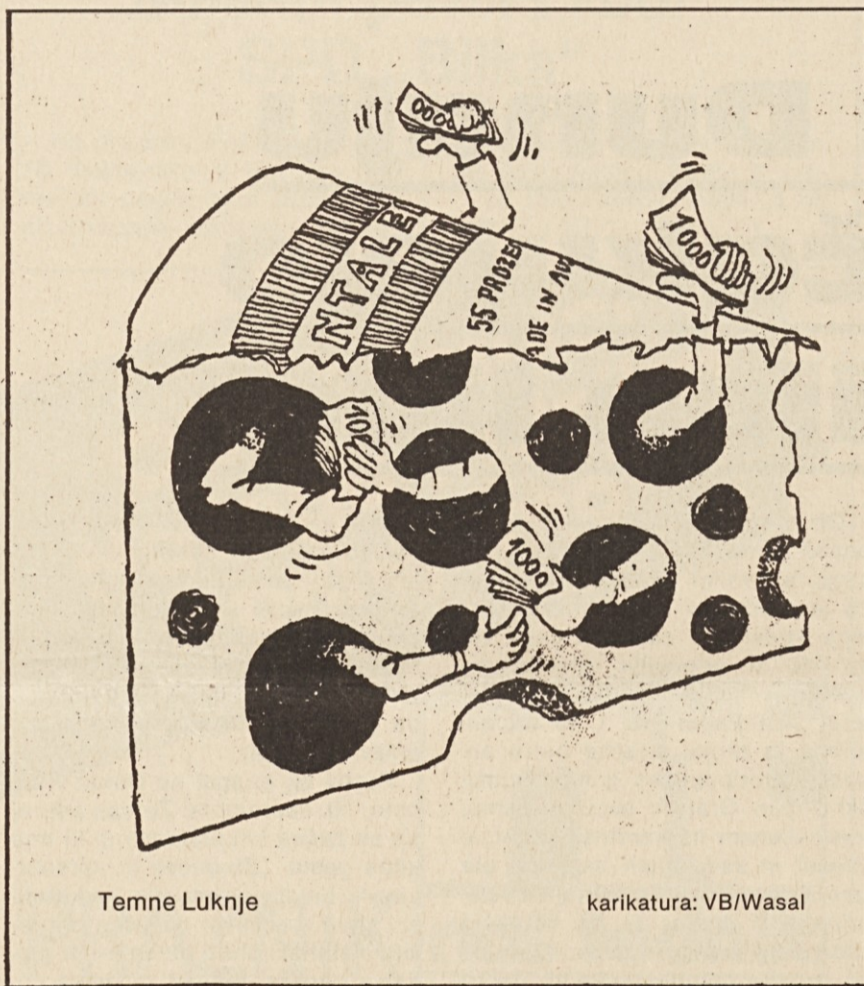
Pri občinski seji se je ponovno pokazalo, da večina občinskih odbornikov perfektno obvlada kimanje. Želeti je, da si bi v bodočnosti tudi kimačci upali zagovarjati občane, ki so jim dali svoje zaupanje.

Podjetje Wild hoče odpustiti delavce

Že dalj časa se bori podjetje Wild v Velikovcu z večjimi gospodarskimi težavami, kar je bil povod, da bo moralo podjetje menda 1. septembra izreči 19 odpustitev. Odpuščenim delavcem je sicer obljubilo podjetje morebitno ponovno nastavitev od 9. januarja naprej, seveda le, če se bo gospodarski položaj izboljšal. Razumljivo, da si delojemalci ne delajo velikih upanj, kajti s 30. septembrom bo podjetje menda moralo odpustiti nadaljnjih 60 delavcev. V primeru, da bi se gospodarski položaj ekstremno poslabšal, bo pri odpustitvi mogoče prizadetih celo 70 delavcev. Koroška deželna vlada se je sicer že pričela pogajati z matičnim podjetjem Wild-Heerburg v Švici, toda do danes podjetje, kot tudi deželna vlada, ne morejo reči, kako bo šlo naprej.

Na vsak način bi odpustitve pomenile za velikovski okraj po odpustitvah v podjetju Leitgeb v Sinči vasi ponovno hud udarec po gospodarski strukturi južne Koroške, ki že tako ali tako stoji na slabih nogah.

Nepredviden preobrat se kaže pri podjetju Stefitz v Pliberku. Tako je menda lastnik izjavil pred delovnim uradom v Celovcu, da ne predvidevajo v Pliberku odpusta delavcev.

Alternativni praznik k papeževemu obisku?!

Obisk papeža na Dunaju povzročil velik odmev v javnosti

Vedno ostrejša postaja v določnih krogih kritike na račun papeževnega obiska. Posebno akcijo, s katero hočejo izraziti svoj protest, je napravila socialistična mladina. Na dan katoliškega shoda — 10. septembra — organizira na Dunaju alternativni praznik k papeževemu obisku, ki je bolj znan pod imenom „Anti-papežev-praznik/Anti-Papst-Festival“. Tako zavzemajo npr. že samo znotraj socialistične stranke različne skupine oz. osebe zelo različna mnenja. Nekateri bodo kritičnost socialistične mladine gotovo ocenjevali kot zdravo in vidno demokracijo, drugi zopet ostro zavračajo akcijo te vrste.

Nekateri so pričakovali, da bo šef socialistične stranke Kreisky zavrnil to akcijo. Vendar je ta jasno povedal, da SPÖ ne bo zadrževala mnenja v stranki proti obisku papeža. Kreisky je dejal, da je bil

Jan Hus nasprotnik papeža, da je Luther mobiliziral pol sveta, in socialistom se take akcije ne morejo prepovedati. Nadalje je poudaril, da socialistična stranka svojim članom ne bo ničesar prepovedala. Kreisky je sicer izrazil, da je geslo prireditve morda nekoliko nesrečno izvoljeno, vendar opravičuje šef stranke postopanje mladine z argumentom, da papež ne bo gost vlade.

K temu perečemu vprašanju je zavzel stališče tudi zunanji minister Lanc, ki je dejal, da je največji del avstrijskih prebivalcev sicer katoličanov in da taka akcija brez dvoma žali čustva mnogih ljudi. Vendar je treba upoštevati, da imajo ljudje v demokraciji različna mnenja. Johanna Dohnal, državna sekretarka, je pretekli ponedeljek odpovedala svojo navzočnost ob prireditvi socialistične mladine „Anti-Papst-Fest“. Sicer pa bo ta dan referirala pri podijski diskusiji k temi „Cerkev, prepričitev spočetja in splav“. Dohnal je sicer označila idejo, da se ta alternativna akcija k papeževemu obisku imenuje „Anti-Papst-Fest“ kot napako mladim socialistom, vendar, je dejala, da delujejo tu sile, ki s hujskaško kampanjo brez primere skušajo prepričati pravico izražanja mnenja.

Kaj se torej dejansko skriva za to akcijo socialistične mladine?!

V pogovoru z Josefom Capom se je prikazalo marsikaj iz druge luči. Šef socialistične mladine je dejal, da se ta akcija naj ne pojmuje kot osebni napad na papeža, vendar hoče njegova organizacija s tem le kritizirati stališče papeža k različnim vprašanjem, kot so to npr. prepričitev spočetja, splav itd.

Namen prireditve je v glavnem ta, da pojmuje socialistična mladina papeža kot političnega papeža in tako tudi pričakuje, da se bo Janez Pavel II. bavil s temi političnimi in družbenimi vprašanji, na katere hočejo mladinci prav na ta dan opozoriti.

Da pa se ta prireditve danes tako imenuje, je neljuba zmeda. Zmeraj se je imenovala prireditve „Alternativenfest zum Papstbesuch“. Mladi socialisti pričakujejo od tega, da bodo Avstrijci primerjali akcije ob robu papeževnega obiska in politične izjave papeža in bodo tako kritično ocenjevali situacijo. Ljudje naj opazijo, da je dana v demokraciji tudi posameznim skupinam pravica, da se artikulirajo.

Cap pa je nadalje dejal v pogovoru, da s tem na nobeden način nočejo žaliti čustev vernih ljudi in

da on pojmuje tudi akcijo z majicami, na katerih so napisani, kot „Hau ab, Papst“ kot neumnost.

Tudi kampanjo, da ljudje stopajo iz cerkve, označuje Cap kot škodljivo in napačno postopanje, ki le otežkoča, da bi ljudje lahko kritično razmišljali in diskutirali o politiki papeža. Cap je opozoril še na stroške, ki bodo nastali pri obisku papeža in je s tem v zvezi citiral odlomek iz sv. pisma (Matej 21, 12), kjer piše, da je Jezus spodil bogate trgovce iz templja in je dejal, da je to hiša molitve, ne pa razbojniška jama.

Ljudska stranka reagira na tako akcijo zelo ostro in imenuje te mladince celo radikalne. Pravijo, da ti ljudje po vsem svetu slabijo ugled Avstrije in da so s tem v primerjavi še komunistični oblastniki sveti — pri obisku papeža v vzhodnih državah je bil mir in red. Brez obotavljanja deklarira Hans Schlechtleitner v VZ z dne 23. 8. 1983 v svojem komentarju socialistično mladino za skrajne levičarje in obžaluje, da je v Avstriji dovoljno teptati vero. Schlechtleitner je mnenja, naj si Avstrija poišče zgled v vzhodnih državah.

Kardinal König je dejal, da te diskusije ne bi hotel preценjevati. Vendar je dejal, da vseh petnajst let kot predsednik vatikanskega

sekretariata za neverne ni bil konfrontiran z ljudmi, ki bi kazali toliko intolerance in sovraštva. König je dejal, naj se katoliški shod in srečanje s papežem Janezom Pavlom II. pojmuje kot znamenje pripravljenosti k pogovoru.

Škof Egon Kapellari se je pretekli ponedeljek razburjal nad molkom katoliške mladine k akcijam mladih socialistov, s katero hoče 22. oktobra skupno iti k mirovni demonstraciji. V izjavi katoliške mladine se pravi, da takomenovani „Anti-Papst-Fest“ nima več opravka z demokracijo. S tem so ogroženi kontakti med obema mladinskima organizacijama.

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.

Uredništvo: Jože Wakounig (glavni urednik), uredniki: Janko Kulmesch, Heidi Stinger in Franc Wakounig; Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Tisk: Mohorjeva/Hermagoras, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek, naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: (04222) 51 25 28. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 223023.

„Veseli Havunci“ iz Bilčovsa

Da so „Veseli Havunci“ iz Bilčovsa dejansko veseli in luštni fantje, to že dosti jasno pove slika. „Veseli Havunci“ pravzaprav igrajo in pojejo že pet let, vendar so svoje talente razkrivali doslej le v manjših krogih in v bližnji okolici. Za 35-letnico Našega tednika in ob svojem petletnem obstoju, pa so se le odločili, da napravijo končno svojo „premiero“ in se predstavijo širši publikii.

Da pa predstavimo posamezne člane, ki jih vidite na sliki od leve na desno: Toni Lausegger, pd. Žmavcarjev iz Spodne vesce je kot basist aktiven pri domačem moškem pevskem zboru in igra trobento. Posebno specializiran je tudi na smešnice — prav gotovo bo kakšno povedal tudi na prazniku NT in zagotovim vam — ne bo ostalo nobeno oko suho!

Zraven njega vidite Hanzija Andreascha, pd. Hauptmanovega iz Podgrada. Če kaj več hodi na veselice po južnem Korškem ali večkrat gledate televizijo, ga gotovo že poznate. Kot bivši član ansambla „Moser trio“ in sedanji kitarist tria iz

Podna je postal že zelo znan. Kljub temu pa se tudi kot „profesionalec“ izvrstno počuti med domačimi amaterji in z njimi rad zapoje in zaigra kakšno vižo.

Kot tretji z leve sedi bilčovški „Kapellmeister“. Pod tem imenom je najbolj znan ustanovitelj in šegavec „Veselih Havuncev“ Jozi Standmann iz Kajzaz, ki igra na klarinet. Kadar ga srečaš, je dobre volje in je eden izmed tistih, ki v prijetni družbi — največkrat pri Odreju ali pa pri Korenu — najdalje vztraja: mnogokrat celo tako dolgo, da zjutraj zamudi omnibus.

Ja, zelo lušten fant in muzikant pa je seveda Pomočev Franc, ki igra na pozavno. Z usti sicer ne govori veliko, vendar so njegovi obrazni izrazi tako imenitni — posebno še po drugem glažu vinca — da ga je pravo veselje gledati. Največje težave pa smo imeli pri Odrejevem Cenceju, da smo ga lahko angažirali, ker je bil njegov terminski koledar že tako prenapolnjen; kljub temu pa se je le izšlo in se je rade volje odločil, da bo na prazniku NT zabaval

V naslednjih številkah predstavljamo skupine, ki bodo sodelovale 18. septembra t. l. na prazniku NT v Bilčovsu. Danes vam predstavljamo „Veseli Havunci“ iz Bilčovsa, otroško skupino „Skriti zaklad“ in svetovznani New swing quartet s solistom Otom Pestnerjem.

ljudi s svojo strapacirano harmoniko. Odrej, ki je gostilničar in kmet na Mali gori, namreč tako dobro in rad igra na harmoniko, da se večkrat zgodi, da mora igrati na kakšnih poročnih slavnih, če odpovedo muzikantje. Poleg tega se v Bilčovsu in v sosedskih občinah tepejo zanj vsa društva, da igra na izletih, na pustnih prireditvah in ob drugih prilikah. Marsikomu je še dobro v spominu kot vižar, ki je lansko leto nastopil v Selah.

Na desnem robu pa sedi Franc Schellander iz Kajzaz; domačini ga imenujejo le „Kruščevov pvato“, to pa gotovo ne neupravičeno. Sicer ima Franc, ki igra na helikon, tako nedolžen obraz, kakor da ne bi znal šteti do tri, v resnici pa ima toliko muh v glavi, da ni možno povedati...

Najbolje pa je, da te luštne fante sami spoznate 18. septembra na prazniku NT v Bilčovsu. Taka priložnost se vam ne nudi vsak dan! Zagotovimo vam, da vas bodo zabavali, ne zamerite pa, če se bi zgodilo, da bi eden od njih zamenjal svoj instrument z ribežlom za perilo.

»Skriti zaklad« iz Bistrice v Rožu

Danes vam predstavljamo eno izmed najmlajših skupin iz Roža, in sicer „Skriti zaklad“ iz Bistrice v Rožu. Skupina ni le po ustanovitvi ena izmed najmlajših, ampak so tudi člani še zelo mladi — približno 10-letni otroci. Pogovarjali smo se s patrom Ivanom Antoličem, ki vodi pol leta mlado skupino „Skriti zaklad“.

Naš tednik: Pred približno pol leta ste ustanovili skupino, ki je v najkrajšem času postala že precej znana. Kaj je bila vaša zamisel, ko ste nagovarjali otroke, da bi sodelovali?

P. Ivan Antolič: Že prej sem vodil tu v Svečah skupino odraslih mladincev, vendar so imeli tam člani že toliko drugih obveznosti, da je bilo delo precej težavno. Tako sem ustanovil skupino mladih ljudi, ki so stari okoli 10 let. Izbral sem otroke iz slovensko- in nemškogovorečih družin in tako skušam graditi tu mostove med obema narodnostima skupinama. Hočem otroke v tej skupini, ki še nimajo predodgovorov in jih še sploh ne moti razlika pri govorici, vzgojiti k dobremu sožitju. Poleg tega imajo tako majhni otroci še prednost, da ne poznajo strahu pri nastopih.

Naš tednik: Koliko članov šteje skupina?

P. Ivan Antolič: Skupina šteje sedem članov, in sicer so to Nataša Partl, Urši Hafner, Ulrike Malle, Elizabeta Janša, Tonči Feinig, Susane Kieslinger in Darja Partl. Pet od njih je prej hodilo v slovensko glasbeno šolo.

Naš tednik: Kakšna je siceršnja zasedba in kakšno glasbo igrate?

P. Ivan Antolič: Skupina ima klasično rock-zasedbo; to se pravi, da igrajo otroci na tolkala, bas, električne kitare, flaute in električne orgle. Igramo izključno sodobne moderne skladbe.

Naš tednik: Kje so bili vaši glavni nastopi?

P. Ivan Antolič: Igramo na domačih prireditvah, sooblikujemo maše, nastopili smo pred kratkim ob otvoritvi športnega centra na Bistrici in na družabnem večeru evropskega pedagoškega seminarja, ki je bil v Svečah. Poleg tega smo imeli še nastop na dvojezični prireditvi bistriške občine. Otroci so povsod pobrali „grozne“ aplavze, saj so ti piščanci zanimivi že zaradi tega, ker jim na prvi pogled nihče ne prisodi zmožnosti, da bi ti mogli kaj pametnega zaigrati. Presenetljivo z znanjem in pa s tem, da so instrumenti skorajda večji od njih.

Naš tednik: Želimo vam za bodoče delo obilo uspeha in se že veselimo svidenja z vami v Bilčovsu, 18. septembra. Hvala za pogovor!

Na prazniku Našega tednika bo nastopila tudi znana slovenska skupina New swing quartet. Člani ansambla so Oto Pestner, Dare Hering, Rado Razdevšek in Marjan Petan. Oto Pestner je med drugim tudi že pel pri skupini „Pepel in kri“ ter nastopal tudi kot solopevec.

Kvartet predvsem poje črnske spirituale in duhovne pesmi. Skupina je že nastopala v Jugoslaviji, Sovjetski zvezi, Italiji, Avstriji, Nemčiji in Poljski. V Sovjetski zvezi je na 43 koncertih prišlo 200.000 poslušalcev. V Jugoslaviji oblikujejo svoj lastni TV-show in so že izdali 8 plošč. Trenutno pripravljajo nove pesmi za evropsko publiko. Uspešni New swing kvartet vodi znani jazz-pianist prof. Borut Lesjak. Člani kvarteta se že veselijo Vašega obiska na prazniku Našega tednika v Bilčovsu. New swing kvartet bo spremljal znani ansambel „ŠOK“.

Ob 35-letnici
Našega tednika
prirejamo

nt
naš tednik

PRAZNIK
v nedeljo,
18. septembra 1983
pri Korenu
v Bilčovsu v šotoru

Pričakujejo Vas znane skupine!

15. septembra 1983 bo izšla
jubilejna številka NT

Otroci iz Št. Lipša na otroški prireditvi „živ-žav“ v Sloveniji

„Odraslim dostop dovoljen samo v spremstvu otrok,“ takšen je bil napis pred travnikom, kjer je potekala ena izmed najbolj priljubljenih otroških prireditev „Živ-žav“ v Sloveniji. Kulturno umetniško društvo v Stražišču pri Kraufu in domačin tega srečanja, kantavtor Andrej Šifrer so dali pred leti pobudo za to vrstno srečanja z otroki. Nad dvanajsttisoč otrok se je zbralo iz vse Slovenije. Koroške otroke so zastopali na posredovanje Krščanske kulturne zveze otroški mladinski zbor iz Št. Lipša, ki ga vodi Pepca Weiss in otroška folklorna skupina SPD „Trta“ iz Žitare vasi, ki jo vodi Irena Brežjak. Obe skupini sta bili zelo prisrčno sprejeti in otroci so z navdušenjem sodelovali. Zapeli so pesmi in zaplesali. Seveda je najbolj vžgala pesem Lenčke Kupperjeve — enkrat je bil en škrat — ki je postala tudi že v Sloveniji pravi „hit“. Na tej prireditvi je sodelovalo lepo število umetnikov, med drugimi popevkar Andrej Šifrer, kantavtorica Mateja Koležnik iz Bele krajine, znani lutkar Cvetko Sever in čarovnik Marko Birenc. Bil je

pač pravi „živ-žav“. Za KKZ sta se prireditve udeležila tajnik Nužej Tolmajer in odbornica Irena Brežjak.

Pepca Weiss, ki že vsa leta ne-utrudno dela z otroki, je za celovški radio povedala sledeče besede o tem „živ-žavu“: „Meni se zdi, živ-žav so sanje otrok, ki so postale resničnost, so izraz iskrenosti, poštenosti, socialne pravičnosti, so sanje miru in spoštovanja do vsakogar. Nam odraslim, ki skušamo v sebi ohraniti vsaj košček otroštva, naj bi bil „živ-žav“ pobuda, se še v večji meri posvetiti otrokom. Slikar Valentin Oman nam predloča v svojih umetninah, ki jih je v zadnjem času poimenoval „sledovi-Spuren“, vprašanje po sledovih, ki jih zapuščam. Verjetno neizbrisni sledovi so ljubezen in spoštovanje do otroka, ki mu skušamo ohraniti njegov svet pravljic, bajk in fantazije, neomadeževan od potrošniške družbe.“ K temu ni treba več dodati. Upamo, da bo na Koroškem prišlo tudi do takih podobnih „živ-žavov“.

2. tekma koscev na Obirskem

V nedeljo, 28. septembra, je Alpski klub „Obir“ že drugič priredil tekmo koscev. Tekmovanje je bilo spet pri Jerebu. Približno 200 navdušenih gledalcev se je v nedeljo popoldan zbralo pri Jerebu. Nekateri so se povsedevali z domačimi vižarji Bertijem, Šimejem in Otmarjem, drugi pa so pasli svoje oči pri koscih. Ne samo dobrih 200 gledalcev, temveč tudi častnih gostov ni manjkalo. Predsednik društva Rudi Mak je med drugim lahko pozdravil osrednjega tajnika NSKS Franca Wedeniga, občinskega odbornika EL-Železna Kapla Lada Hajnžiča z družino in občinskega odbornika iz Škofič Hermana Jägerja z družino.

Kar 25 koscev od blizu in daleč se je pomerilo v petih skupinah. Najboljši dneva je postal lastnik Jerebove domačije, Milan Hribar. Ni samo čas odločal na tekmah. Kot že lani, sta sodnika Metod Olip in Folti Karničar zelo strogo in zaup-

no točkovala. Medtem, ko so kosci kosili, so na drugi strani igrali vižarji, da se je kar zemlja tresla. Upamo, da bo društvo tudi prihodnje leto pripravilo to veselo in družabno prireditev.

REZULTATI II. TEKME KOSCEV

Fantje:

1. Dietmar Paulitsch, 2. Hanzi Piskernik ml., 3. Rudi Kogoj.

Ženske:

1. Maria Kamnik, 2. Rozi Kogoj, 3. Greti Kutschnig.

Moški 16-45 let:

1. in najboljši dneva 53,17 Milan Hribar, 2. Herbert Kogoj, 3. Franz Dolinšek.

Seniorji I:

1. Jaka Smrtnik, 2. Johann Kamnik, 3. Mihi Kogoj.

Seniorji II:

1. Hanza Brumnik, 2. Nanti Travnik, 3. Felix Hribar.

XVIII. ŠTUDIJSKI DNEVI

Društva slovenskih izobražencev
Trst — 2., 3. in 4. septembra 1983

PETERLINOVA DVORANA, TRST, DONIZETTIJEVA ULICA 3

Petek, 2. septembra 1983:

Ob 17.30: Predstavitve sodelujočih na letošnji Dragi zastopnikom javnih občil in javnosti
Ob 18.00: Posvetovanje o slovenskih kulturnih revijah ob izidu prve številke CELOVŠKEGA ZVONA

PARK FINŽGARJEVEGA DOMA, OPČINE, NARODNA ULICA 89

Sobota, 3. septembra 1983:

Ob 16.00: Slovesna otvoritev; po otvoritvi predavanje:
SLOVENIJA V OSEMDESETIH LETIH

Nedelja, 4. septembra 1983:

Ob 10.30: predavanje: KVAS NOVEGA KRŠČANSTVA
Po predavanju diskusija.
Ob 16.00: predavanje: NA RAZVODJU DVEH KULTUR
Po predavanju diskusija, sklep, družabnost.

Nedeljska služba božja bo ob 9. uri v parku na prostem: maševal bo dr. Pavle Zablatnik, bivši ravnatelj Gimnazije za Slovence v Celovcu.

PISMA BRALCEV

„... aber die Nächte sind schlimm“

Nekateri se morda še spominjajo članka Marije Halmer „Die Tage sind zu ertragen, aber die Nächte sind schlimm“, ki ga je objavila maja 1982 v „Kärntner Kirchenzeitung“. V tem članku je pisala o grozni usodi Peršmanove družine, ki so jo nacisti v zadnjih dneh druge svetovne vojne umorili. Le hčerka Ana Sadovnik je morilsko noč preživela. Pogumna časnikarka je tedaj pisala o temni zgodovini, ki jo skušajo še danes na šolah in v javnosti zakriti. Številni so tedaj Marijo Halmer napadali, dobila je grožnje in anonimni pisci so jo žalili in ji grozili. Demokrati pa so tedaj podprli Marijo Halmer in se ji zahvalili, da je imela toliko poguma, obravnavati to brizantno temo v Kirchenzeitung.

Pred kratkim se je Marija Halmer spet javila k besedi. Pisala je pozitivno o filmu „Vas ob meji“ ter obsodila reakcije koroških deželnih politikov. Spet so se pojavila številna pisma bralcev, ki so obsodila predrznost glavne urednice nemškopisočnega časopisa „Kärntner Kirchenzeitung“, ki se je zoperstavila „javnemu koroškemu mnenju“. Pisci so mnenja, da se mora

boriti „Kärntner Kirchenzeitung“ za dobro sožitje obeh narodov na Koroškem. Tudi jaz sem mnenja, da imajo javna koroška občila to nalogo. Samo kako si to določeni predstavljajo? Se bori neki časopis za mirno sožitje le tedaj, če zamolči slovensko narodno skupnost na Koroškem ali samo negativno poročila o njej, kot je to doslej vsakdanost, ali pa naj časopisi skušajo prebivalstvo objektivno informirati o zgodovini in sedanosti? Prepričan sem, da se bori Marija Halmer za resnico in pravico, kar tudi dokazujejo njeni članki. Če bi bila oportunistka, kot pravijo nekateri „pravi Korošci“, bi ne pisala člankov o slovenski manjšini in manjšinski problematiki. Zaradi teh člankov jih je namreč vedno dobila „par po glavi“. Če bi bila oportunistka, potem bi se prilizovala deželnim politikom, kot to delajo časnikarji drugih koroških časopisov.

Veseli me, da vedno spet najde

tudi podporo pri koroških demokratih, kar pa bi morala biti popolnoma naravna stvar. Marija Halmer vzame namreč svoj poklic zelo resno. Časnikar biti ne pomeni pisati kar se pač enemu zdi, marveč pisati in se boriti za resnico in objektivno informirati bralce.

Nekoliko se čudim, da je cerkev ob vseh teh napadih na Marijo Halmer molčala. Tudi škof se ni javil k besedi. Cerkev ima nalogo, da je most med obema narodoma, saj je glavno božje izročilo: „Ljubite se med seboj!“ Ljubezen pa je lahko samo odprta in resnična. Marija Halmer včasih tudi potrebuje zaščito. V takšnih primerih cerkev ne sme kloniti „rjavi Koroški“, ki deloma še vedno ni prebavila zgodovine. Če hoče biti cerkev verodostojna, ne sme pustiti človeka na cedilu, ki se bori za pravo resnico. Takiziranje v takšnih primerih ni na mestu...

Ime uredništvu znano

Minuli konec tedna je bilo na Obirskem 5. srečanje pisateljev manjšinskih narodov. V petek zvečer so pisatelji brali v hotelu „Obir“ v Železni Kapli, v soboto pa je bilo srečanje pri Kovaču na Obirskem. Navzoče je pozdravil domačin, pisatelj in pesnik Valentin Polanšek. Stekla je beseda o temi „Pišem za...“

Glavni referat je imel Jurij Koch. Predstavila pa se je mdr. tudi koroška slovenska „literarna reprezentanca“, ki je govorila o situaciji literarne revije „mladje“. Zvečer pa je bilo literarno branje v Žitari vasi (glej poročilo).

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku vabi vse prijatelje dobre volje, zabave in plesa v svoj

ŠOTOR NA „PLIBERŠKEM JORMAKU“

v času od sobote, 3. do ponedeljka, 5. septembra 1983
Za ples in razvedrilo bodo v vseh teh dneh skrbeli znani narodno zabavni ansambli NOVI KVIK, KOROŠKI ODMEV in PLANINSKI SEKSTET.

Vmes vam bomo postregli z dobro domačo hrano in izbranimi, kakovostnimi vini.

DAROVNI ZA TISKOVI SKLAD

N., Sele 50.—; N. N. 120.—; Genovefa Lesjak, Hudi kraj 20.—; Ludmila Malle, Krčanje 50.—; N. N., Celovec 20.—; Neža Žnah, Dob 20.—; N. N., Beljak 20.—; Janez Safran, Bilčovs 50.—; Martin Mikl, Žrelec 50.—; Franc Kreuz, Celovec 100.—; Florijan Oseli, Canada 100.—; Zofija Wedenig, Šmarjeta 100.—; Adela Grill, Plaznica 100.—; Margareta Petek, Polena 100.—; Ludvik Perč, Šteben 120.—.

K. G. ZADRUGA PLIBERK
„ZA PLIBRŠKI JORMAK“
se vidimo v ZADRUGI

Tel.: (0 42 35) 20 39

VES TEDEN

posebno ugodne
sejemske in jubilejne cene!

-ZADRUGA-ZADRUGA-ZADRUGA-ZADRUGA-

1 leto nova ZADRUGA - 1 leto nova ZADRUGA

Zgodovina narodov ima svoje zakonitosti, ki jih v naš skupni blagor ni mogoče vključiti v nobeno ideologijo (ali morda le: ideal-logijo; gl. prispevek „Marksizem kot teorija in ideologija družbe“ znanega marksista Svetozarja Stojanovića iz Beograda). Ena prvih slovenskih slovenskih revij je bil Glasnik. Izhajal je v Celovcu. Izdajal ga je Anton Janežič, kakor je zapisal Josip Stritar v prvi številki ZVONA (dunajskega) „nar lepši izgled čistega, marljivega in poštene-ga rodoljuba; posnemajmo ga vsi.“

Vseslovenska razsežnost

Josip Stritar se je dobro zavedal, kako dediščino prevzema po rajnem Janežiču in (usoda slovenska!) preminule (razumljivo, zaradi kakšnih težav) GLASNIKU. „Vem, kacic napadov se mi je nadejati in od kod,“ je zapisal v „Literarnih pogovorih“ prvega svojega ZVONA. Stritarjev ZVON je dokončno utihnil leta 1880, od leta 1881 pa do mračnega leta 1941 se je oglašal LJUBLJANSKI ZVON, ki ga je hotel Bojan Štih spraviti v nove melodije leta 1981. Vendar tokrat ni bila kapitulacija, vdaja posledica ovir in težav. Za isto narodno mizo so sedli rojaki iz bele, osrednje slovenske Ljubljane, primorskega, obmorsko-svetovljanskega Trsta, in našega (Štajerska je vsa zelena, a Koroška zamračena, Kraševci pečine orje, v soncu sveti se Primorje — te zvonke besede so mi prešle v uho iz ene Župančičevih otroških pesmi), morda le ne tako strašno megleno-zamračena Celovca. Sicer pa, Slovenci smo, kjerkoli živimo, center-središče in periferija-obrobje hkrati. Na pobudo iz Ljubljane in Trsta (glej: V. O., Kako približno se je začelo, in Bojan Štih, Kultura in kontinuiteta) in celovškimi pomislekom vkljub — hoteli smo imeti CELOVŠKE ROKOPISE. (glej: V. O., Kako približno se je začelo) — se je velikega srpana (ali: avgusta) v letu Gospodovem 1983 oglašil iz lin (celovške) Mohorjeve družbe CELOVŠKI ZVON. Zvonili in potrkavali so pisci in drugi, ki so pripomogli k temu vseslovenskemu kulturnemu dogodku. Naj živi slovenski kulturni policentri! Več središč je pač dokaz naše žilavosti in našega živega čuta in občutja narodne in kulturne enotnosti.

Kaj vse je mogoče čuti ob najnovejšem zvonjenju v naši kulturi? „Reviji na pot“ je poslal nekaj svojih premišljanj glavni urednik Reginald Vospernik (v civilnem poklicu ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence). Z njim vred upamo, da „se bodo ob našem skupnem naporu oglašili tudi še Prežihovi potopljivi zvonovi v Vrbskem jezeru — in še kje.“ Gustavu Janušu, ki objavlja nekatere svojih pesmi, čestitam iz srca — ob slovstvenem uspehu; koroški slovstveni ustvarjalec svetovnega slovesa in tudi naše gore list Peter Handke mu je prevedel v nemščino pesniško zbirko, ki bo še letos izšla v „Bibliothek Suhrkamp“ (gl. tudi Peter Kersche, Revija „Mladje“ od leta 1960 do 1983). Bojana Štiha razmišljanja o „Kulturi in kontinuiteti“ so mene osebno najbolj pretresla. Iz srca sem mu hvaležen za te besede. Je trenutek, ki ga stari Grki imenujejo kairos. Če ga zamudiš, zamudiš vse. Upam, da ne bo Janko Ferk zamudil tistega trenutka, da bo začel objavljati večja izvirna dela v slovensčini. „Črni

cikel“ (gl. prispevek Petra Kerscheta) in še kaj malega je sicer lep začetek, vendar mislim, da bi slovenska materinščina prenesla kaj večjega izpod peresa našega podgrajskega rojaka Janka Ferka. Nihče mu tudi ne brani, da ta svoja slovenska izvirna dela kar sam prevede v nemščino ali kak drug jezik. Poznamo več takih primerov v slovstvu narodov.

pisatelju in mislecu, profesorju stare grščine v Salamanci, rojenem Basku z imenom Miguel de Unamuno. Nam Slovencem, zlasti koroškim, naj bo v opomin naslednja Unamunova misel: „Baskovski jezik ugaša in ni je človeške sile, ki bi lahko zastavila njegovo ugašanje: umira, ker je tak zakon življenja. In ne žalostimo se, če poginja njegovo telo, storimo raje kaj, da

latinskim Vergilom, Pahorja pa z grškim Odisejem. Ni ga v našem slovenskem zamejstvu — v Italiji, Avstriji, na Ogrskem, ki bi ga po izpovednosti mogli poenčiti s tema dvema Tržačanoma. Pa tudi celotni naš slovenski prostor se jima mora s kulturnim spoštovanjem in častnim priznanjem prikloniti. Trdni značaj pač pretrga vse verige in okove in preživi vsa pljuskanja.

med srenjo slovensko na Koroškem (Janko Zerzer je predsednik Krščanske kulturne zveze), napisan ob 75-letnici Slovenske krščansko-socialne zveze za Koroško in 30-letnici Krščanske kulturne zveze v svoji odkritosti izziva samo eno: prav enako odkritost tistih, ki mu bojo odgovorili.

Za vseslovensko literarno revijo, ki izhaja na Koroškem, se tajda spodobi, da predstavi tudi kakega Korošca. Tokrat sta na vrsti dva; če stopita pred domačo hišo in gledata drug drugega v oči — Jože Boschitz z Metlove proti severu in Jože Kopeinig iz Šentpetra na Vašinjah proti jugu —, se morata srečati vsaj pogleda. Metlovškega umetnika, slikarja in plastika. (Slovenska gimnazija, matura 1969) predstavlja Cene Avguštin, njegovega soočnika na severni (poljaki bi dejali na polnočni) strani gospe Drave pa Marija Spieler in Janko Merkač. Boschitz (po prav slovensko seveda Božič) in Kopeinig (po prav po naše Kopajnik), umetnik in duhovnik, sin skope, sušne ravnine (Poljanca ga imenujemo mi iz Podjune), in sin sončnega rebra, pred sto leti so tam še gojili vinsko trto (torej se je moj sošolec Jože vrnil v vinograd na delo), oba moja podjunska rojaka, no, pa bodimo vendar ponosni nanju. Obema je naravnana v življenju trda in častna naloga.

Rojstvo in smrt

Leta 1960 je izšla prva številka „Mladja“. Soprizadet ne morem biti objektivni. Brez Florjana Lipuša ne bi bilo „Mladja“ in le težko si predstavljam „Mladje“ brez Florjana Lipuša. Lipuša krasi izredna, skoraj neslovenska lastnost nezavistnosti. (Prehodila sva leta skupne poti. Začela sva na Plešivcu. Konca pa še ne vidim). Zgodovino revije „Mladje“, ki smo jo ustvarili ob Lipuševem babilštvu leta 1960, je orisal Peter Kersche. Kdo pri nas ne bi mogel spregovoriti o tihi asimilaciji (ali bi morali le reči, alienaciji, odtujitvi)! Emidij Susič in Danilo Sedmak sta razčlenila pot narodnega odtujenja pod Italijo. Ocenjo je napisal Janko Merkač (razprava je izšla kot izdaja Slovenskega raziskovalnega inštituta v Trstu v založništvu tržaškega tiska 1983).

Znani prevajalec Janez Gradišnik piše o rojstvu NOVE REVIJE. (V svojem srcu upam, da NOVE REVIJE ne bo dosegla dolga roka usode NOVEGA sveta, ustanovljenega leta 1945 po vzorcu sovjetskega NOVEGA mira.) Vittorio Messori, eden

(CELOVŠKI ZVON — vseslovenska revija za leposlovje, kritiko, kulturna, družbena in verska vprašanja. 1/1, september 1983, 86 strani. Cena 80.— šilingov.)

Da bi se le čul daleč in dolgo...

Nekaj drobtinastih paberkov ob trenutku, ko se je v slovstvu slovenskem znova oglašil Zvon. — Da bi se v naše omike srenji upoštevalo, da je treba poslušati tudi drugo plat zvona.

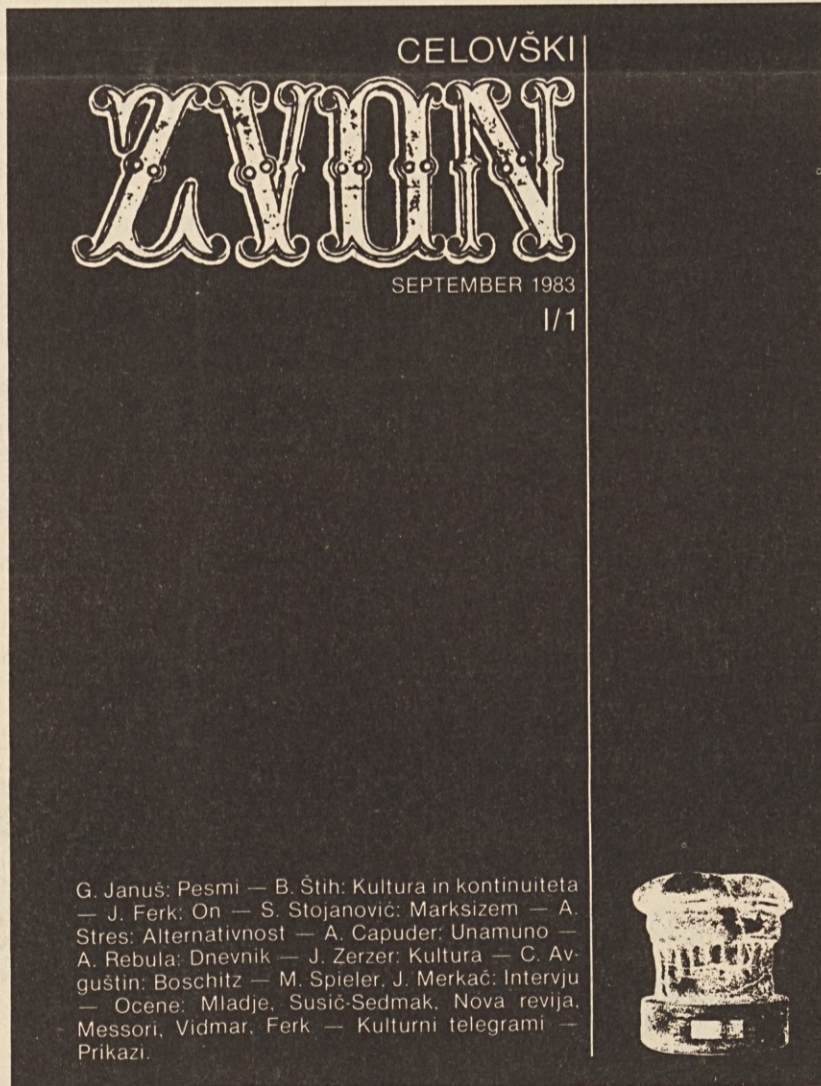
„Zakaj pred nami je vprašanje, ali bomo ostali zvesti svoji preteklosti, zakaj brez te preteklosti ni pred nami prav nobene prihodnosti...“ Bodi nova politika in novo gospodarstvo, ampak takšna politika in takšno gospodarstvo, ki ne uničujeta tisočletnega dela mrtvih rodov in ki ne uničujeta zemlje, ki je naša mati, ljubica in žena, ki ne uničujeta duhovnih izročil preteklosti, ki je naša zaveznica in prijateljica, ne pa sovražna sila, kot to trdijo domišljivi in puhloglavi politologi, ki menijo, da se je svet začel z njimi in njihovimi parolami.“ Dva stavka iz duhovitega in vsebinsko kipečega razmišljanja „Kultura in kontinuiteta“, ki ga je prispeval za prvo številko nove slovenske slovstvene revije CELOVŠKI ZVON publicisti, dramaturg in filmski ustvarjalec Bojan Štih iz naše narodne prestolnice, ki jo v svoji zaljubljenosti vanjo imenujemo Slovenci po celem svetu belo Ljubljano. Na žalost ta naša Ljubljana leta 1945 ni zmogla, da bi bila dala novega glasu LJUBLJANSKEMU ZVONU, ki je utihnil zaradi kulturnega molka sodelavcev leta 1941. Nacisti in fašisti so zasedli in hoteli potujčiti in zaslužiti Slovenijo. „Sodelavci Ljubljanskega zvona (kakor tudi sodelavci Dejanja, Sodobnosti, Obzorij),“ piše Bojan Štih v članku „Pokojni Ljubljanski zvon“, prvič objavljenem v NAŠIH RAZGLEDIH leta 1981, „so zamenjali orožje duha za drugo orožje in so postali bojevniki Osvobodilne fronte slovenskega naroda.“

Engels: Poljakom odjesti zemljo...

Bojim se, da tehtna razprava „Marksizem kot teorija in ideologija družbe“ kritičnega beograjskega marksista Svetozarja Stojanovića ne bo zadel na ustrezni odmev ravno tam, kjer bi že po naravi sami morali imeti najbolj odprta vrata za take odlične prispevke. Marksisti in nemarksisti — med temi slednjimi sem jaz — bi morali to vsebinsko globoko in strnjeno razpravo večkrat prebrati in pretehtati, preden se spustijo v boj proti Stojanoviću ali za njega (prav tako bi mogel zapisati: za Stojanovića ali proti njemu).

Meni Slovencu usoda Poljske ne more biti zadnja briga. Le malokdo ve, kako negativno sta mislila o Poljaki in drugih Slovanih Marx in Engels; nekaterim slovanskim narodom sta odrekala celo možnost, če ne že po „zgodovinskih zakonitostih“ pravice, da preživijo. Engelsovo pismo iz leta 1851 pove več kakor vsa ideološko obarvana utemeljevanja, opravičevanja in prepričevanja.

Sploh zavzema filozofija središčno mesto v prvi številki CELOVŠKEGA ZVONA. Anton Stres iz Ljubljane ponuja „nekaj filozofskih izhodišč alternativnosti“. Na kratko bi lahko skrčili članek v „trditev, ki je hkrati zanikanje“, kajti vsaka trditev je zanikanje (če trdim, da je kaj črno, ne more biti kaj drugega, pa v spoznanje, da mora za neki določeni del lastne prehojene poti odgovarjati vsak posameznik sam. Anton Stres razčlenjuje tudi nemškega ateista Feuerbacha kritiko krščanstva ob izidu slovenskega prevoda njegove (zastarele) knjige „Bistvo krščanstva“. Prispevek o francoski judovski filozofinji Simone Weil (ki se je na moč približala krščanstvu) je napisala in izbor njenih misli je pripravila Majda Capuder. Andrej Capuder pa objavlja razmišljanje o španskem

G. Januš: Pesmi — B. Štih: Kultura in kontinuiteta — J. Ferk: On — S. Stojanovič: Marksizem — A. Stres: Alternativnost — A. Capuder: Unamuno — A. Rebula: Dnevnik — J. Zerzer: Kultura — C. Avguštin: Boschitz — M. Spieler, J. Merkač: Intervju — Ocene: Mladje, Susič-Sedmak, Nova revija, Messori, Vidmar, Ferk — Kulturni telegrami — Priказi.

bo živila njegova duša.“ Grozotno je, če poveže ta „čisti Bask, za šestnajst pokolenj nazaj“ zakon življenja s smrtjo svojega materinega jezika. Radujmo se Slovenci ob dejstvu, da veliki mislec in izpovedovalec Miguel de Unamuno, ki je bil vse življenje skoraj vedno proti čemu, tokrat ni imel prav; bil je slučajno tudi proti nezapisani zakonitosti, da ustvarijo ogroženi narodi izredno moč, da preživijo.

Odisej in Sibila

Alojz Rebula in Boris Pahor. Naj mi kot učitelju grščine in latinščine nihče ne zameri, da sem Rebulu postavil v vrsto z

V Rebulovem dnevniku iz prvega četrtletja 1965 beremo v zapisu za 3. januar tudi ta stavek: „Mar slovenska kultura prehaja iz humanističnega ključa v tehnološkega?“ In Boris Pahor. Komu ni zgrabil srca njegov „Odisej ob jamboru“? Marija Spielerjeva se ga spominja ob njegovi sedemdesetletnici. Zdaj, ko „sedmico deseto končuje po meri“, kakor je zapisal atenski državnik in pesnik Solon, bi mu zaklical z brati Poljaki „Sto lat!“ in v Mickiewiczem duhu naprej!

Prispevek Janka Zerzerja „Kultura in institucija“, kritičen pogled na kulturno dejavnost

redkih krščanskih italijanskih publicistov, je objavil delo „Stava za smrt“ (Scommessa sulla morte). Ocenjo je napisal Alojz Rebula.

Smrt je ena osnovnih prvin slovstva narodov od začetkov naprej. Veliko je že razprav o smrti pri Homerju. V svetu junastva in junaških bojev je smrt nekaj čisto drugačnega kakor v mestu, kjer mrtvega takoj spravijo v odtujenost mrtvašnice. Ocenjo o knjigi „Mrtvaški ples“ Josipa Vidmarja (Meščanstvo in smrt) je napisal V. O. Prežela me je knjiga, pretresla me je ocena. Škoda, da ne pisec

Na derbiju v Selah 700 gledalcev videlo zmago Selanov

Pretekli konec tedna je prišlo v Selah do prvega derbija. Moštvo iz Železne Kaple je bilo tokrat v gosteh, torej gotovo dosti motivacije za domače moštvo ter gledalce, ki so se tudi v rekordnem številu udeležili te tekme. Seveda je vsak pričakoval od domačega društva, ki je po tretjem kolu presenetljivo vodilo na lestvici, da bo tudi tokrat zopet odlično zaigralo in odneslo obe točki. Toda vsak derbi ima svoje zakone in izhodišče pred tekmo je za obe moštvi na isti ravni. Poleg domačinov je prišla v Sele tudi cela vrsta kapelških navijačev, manjkala pa seveda tudi ni konkurenca iz Šmarjete, proti kateri bodo Selani nastopili naslednje kolo.

Obe moštvi sta tekmo pričeli zelo previdno in obema se je v prvih fazah igre videla nervoza, katero sta moštvi odložili šele v drugi polovici tekme. Obe moštvi sta igrali sprva zelo previdno, nihče ni hotel tvegati preveč. Tako je trajalo nekaj časa, da so gledalci videli prve strele na vrata. Selski napadali so v prvem polčasu imeli nekaj lepих priložnosti, katere pa niso mogli izkoristiti. Moštvo iz Kaple se je predvsem koncentriralo na protinapade in tako skušalo priti do uspeha. Sicer niso imeli v prvi polovici kakšne večje prilike, toda bili so vedno nevarni. Prva polovica, ki je bila izenačena, se je končala z 0:0.

V drugi polovici so Selani pošte-no „zakurili“ kapelški obrambi. Napadali so od vseh strani, streljali od vseh distanc, toda žoga ni našla v nasprotnikova vrata. Selani so hoteli z vso silo dati odločilni gol, toda v enem izmed redkih pro-

tinapadov so kapelčani po napaki obrambe dali prvi gol. 0:1, to je bil povod za igralca-trenerja Fero, da je prišel sam na igrišče. Njegova zamenjava se je izkazala kot poln uspeh. Že nekaj minut navrh, ko je prišel na igrišče, je po podaji Nantija Travnika sam zatresel nasprotnikovo mrežo in s tem izenačil. Po tem голу so Selani šele prav vzcveteli. Igrali so odlično, napadali so in niso pustili nasprotniku do žoge. Ta borbena igra je bila v 75. minuti tudi poplačana. Po podaji Fere je Norbert Hribernik dal odločilni gol. Veselje med gledalci je bilo seveda nepopisljivo. Kapelčani so se nato s porazom v tilniku pričeli boriti in zadnjih deset

minut imeli nekaj odličnih priložnosti za zadetek, toda selska obramba, katero je odlično organiziral legionar Jakobič, je prestala do konca tekme napade gostov. Selani so zaslužno odnesli tudi tokrat obe točki in po 4. kolu še vedno vodijo z eno točko prednosti na lestvici.

Postava: Užnik, Travnik, N. Dovjak, Jakobič, Čertov, Hrovatič, Oraže (Kelih), Falle (Fera), F. Dovjak.

V nedeljo morajo Selani že na naslednji derbi — tokrat v Šmarjeto. Igralec Zdravko Oraže tudi v nedeljo pričakuje podobno igro kot proti Kapli in seveda upa na podporo domačih navijačev.

Tekme DSG Sele

v nedeljo, 4. septembra
ob 16. uri

Šmarjeta I — Sele I

ob 14.15 uri

Šmarjeta pod 23 — Sele pod 23

Vsi prisrčno vabljeni!

Dobra tekma SAK v Mostiču

V tretjem kolu je moral Slovenski atletski klub nastopiti v Mostiču, kjer ga ni le čakalo domače moštvo, na čelu s trenerjem Tellianonom, ki iz neštetihih tekem pozna SAK, ampak tudi domači navijači, ki se iz leta v leto izkažejo na tekmah s SAK kot dokaj nešportna publika. Ob robu igrišča so psovali slovenske igralce ter vpili protislovenske parole. V tej neprijetni okolici je SAK poleg tega moral še nastopiti brez standardnega branilca Sadjaka, ki se je mudil na maturitetnem potovanju v Jugoslaviji. Torej vsekakor težak položaj za slovenske nogometase, pri katerih je tokrat igral Miloš Kadivnik namesto Dimitrijeviča, kateremu bi trda igra Mostičanov gotovo ne prijala. Miloš je pokazal borbenost, dal nekaj lepих podaj in tudi enkrat nevarno streljal na nasprotnikova vrata. K vsej nesreči se je že v prvih minutah poškodovalec legionar

Rado Avdič končno le zamenjati oba poškodovana branilca Perča in Šišiča. Namesto njih sta igrala v obrambi Jože Gregorič in Sigi Hobel. Oba napadalca sta se v novi poziciji presenetljivo hitro znašla in odigrala tekmo brez napak in poleg tega še mnogo doprinesla v napadu. Nasprotnik je skušal v drugi polovici nekoliko hitreje igrati in s tem doseči kmalu odločitev. Lampichler je moral kmalu po začetku druge polovice ponovno rešiti na črti. Vrtar Mrkun se je moral v tej fazi nekajkrat izkazati. Po lepi akciji domačinov je nasprotni napadalec podrl Kadivnika in z glavo dal gol, katerega pa jim sodnik po pravici ni prisodil, kar je vzbudilo veliko razburjenje med igralci in domačo publiko. Podobna situacija se je kazala nekaj trenutkov pozneje, ko so dali Mostičani gol iz prostega strela, ko je bila žoga še zaprta. Naposled je sledil naj-

Opazili smo . . .

... da je SAK edino moštvo na Koroškem, ki v jesenskem delu prvenstva še ni dalo gola.

... da letijo stave za tekmo med Pliberkom in SAK že v polni meri. Bajse se je neki zvest navijač SAK šel staviti, da se bo v primeru zmage SAK, o čemer je seveda trdno prepričan, drževal tri dni in tri noči na jorkmaku in nenehno prepeval pesem „grozni strašni SAK“.

... da pliberški nogometasi, pri porazu proti SAK, ne bodo

šli na jorkmak. Bajse se bojijo ljudskega maščevanja.

... da je dejal neki igralec SAK: „Če sedi pri nas Karl Valentin ali kdo drug kot trener na klopi, je že vseeno.“

... da bo SAK v soboto menda prvič nastopil z napadalci.

... da so nekateri pozorni že opazili transparent NT na šmi-helskem igrišču.

... da so Selani tako krepko podpirali svoje moštvo v derbiju, da so se morali v ponedeljek pogovarjati s pomočjo rok.

Tudi po 3. kolu so ostali napadalcji SAK „praznih nog“.

podobna usoda. Zaradi tega pridite v soboto v Pliberk in podprite naše moštvo.

Postava: Mrkun, Woschitz, Lampichler, Šišič (Luschnig), Perč (S. Hobel); Kadivnik, Zablatnik, Polanšek, M. Hobel, Velik, Gregorič.

Tekme SAK

v soboto, 3. septembra,
ob 16.30

Pliberk I — SAK I

ob 14.45

Pliberk pod 23 — SAK pod 23

v nedeljo, 4. septembra
ob 13. uri

Grabštanj mlad. — SAK mlad.
na igrišču v Grabštanju.

Vsi prisrčno vabljeni!

Kako so igrala druga domača moštva?

Koroška liga

Pliberk — PSV/ASK 1:1

Podliga

ATSV Wolfsb. — Dobrla v. 1:1
FC Obervell. — Št. Jakob 0:1

1. razred

Bilčovs — Launsdorf 0:2
Maria Rojach — Šmarjeta 2:3
Žitara vas — Grebinj 1:1
Tinje — Klopinj 1:1

2. razred

Waisenberg — Globasnica 1:3
Žvabek — Mauterdorf 2:1

Olimpija priborila prvo točko

Ljubljanska Olimpija je zadnje kolo nastopila doma proti Željeznica-čarju in si priborila vsekakor nesrečno točko. Nesrečno zaradi tega, ker je po голу Domedenika v 5. minuti vodila do 85. minute z 1:0, ko se je primerila Terčiču velika napaka. V enem izmed manj nevarnih akcij gostov je Baždarevič podal žogo v kazenski prostor, kjer je Terčič z glavo presenetil vratarja Dalanoviča in s tem zagotovil gostom točko. Olimpija zaseda po tretjem kolu le predzadnje mesto na lestvici.

ASKÖ Šmihel — Št. Andraž 1:1

Od vsega začetka so Šmihelčani napadali vrata vodečega na lestvici iz Labodske doline. Kljub temu pa jim v prvi polovici ni uspelo dati gola. Nasprotno — Št. Andraž je v 30. minuti iz prostega strela dal presenetljivo gol in s tem povedel na 0:1. V drugi polovici je šlo podobno naprej. Šmihel je deloma napadal s šestimi igralci, enajsterica iz Št. Andraža pa je s celotnim moštvom branila svoja vrata. Šmihelčanom pa je končno le uspelo vsaj enkrat zatresti nasprotnikovo mrežo. V 75. minuti je Micheu streljal iz 20. metrov, odbito žogo pa je Vauče „poslal“ v mrežo. Šmihel je imel sicer še nekaj lepих priložnosti za zadetek, toda žoga enostavno ni hotela več v gol. Tekma se je končala za Šmihelčane razočarano 1:1 neodločno. Šmihel igra naslednje kolo v soboto, 3. septembra v St. Leonhardu v Labodski dolini.

Sodnik Ruch je moral zapustiti igrišče s spremstvom . . .

Mehmedalija Šišič, a je kljub temu igral še do konca prvega polčasa. Ista usoda je doletela tudi Perča, ki prav tako ni mogel več igrati v drugem polčasu. Obe poškodbi pričata o nešportni igri domačinov. Kljub temu, da sta pri SAK torej v prvi polovici igrala dva poškodovana igralca, je imel SAK dosti od tekme. V 19. minuti se je Gregorič znašel sam pred vratarjem, a je ustrelil žogo ostro v roke vratarja. Na drugi strani je moral rešiti Lampichler pred črto. V bistvu sta obe moštvi skušali v hitrih protinapadih priti do uspeha, toda na obeh straneh dobro organizirani obrambi in vratarja sta onemogočila zadetek.

Z 0:0 sta moštvi zamenjali strani. V drugi polovici je moral trener

boljši čas SAK. Pod režijo Polanška in Velika, je SAK napadal kot „v starih časih“. Velik je nekajkrat streljal nevarno na vrata in tudi Polanšek in Hobel sta imela nekaj dobrih prilik za zadetek.

Toda nasprotnik, ki je v teh trenutkih stal na robu poraza, je srečno prestopil ta naval SAK in si s tem priboril točko. Vsekakor pravična delitev točk, čeprav so dajali Mostičani krivdo sodniku, katerega je po tekmi morala policija ščititi pred divjimi domačini in funkcionarji domačega kluba, ki so se skupno s svojimi nogometasi zopet enkrat izkazali kot nešporten nasprotnik.

SAK igra naslednje kolo, na pliberškem jorkmaku, v soboto v Pliberku, kjer ga bo čakala mogoče

NA DOPUST Z

nt
naš tednik

in
turističnim
podjetjem

CARTRANS

Kdaj: od 23. do 30. septembra 1983.

Kje: SUPETAR na otoku Brač, hotel TAMARIS s komfortnimi sobami kategorije B in z lastno plažo. Poleg kopanja bo dosti možnosti za ogled znamenitih krajev kot izlet na slapove Krke in v Šibenik, Vidovo goro i. dr.

Ponudba vsebuje: Poln penzion v hotelu Tamaris. Vožnja z avtobusom iz Celovca v Maribor in nazaj. Polet iz Maribora v Split in nazaj. Vožnja z avtobusom od letališča do trajekta v Splitu ter s trajektom na otok Brač in nazaj.

Spremljata: Zastopnik Našega tednika in slovensko govoreči vodič.

Cena: aranžma znaša samo 2960.— šil. na osebo.

Dragi bralci, izkoristite to izredno priliko za dopust ob lepem Jadranu in se čimprej (najkasneje pa do 5. septembra 1983, javite na upravi Našega tednika, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec, telefon (04222) 512528, kjer dobite še podrobnejše informacije.